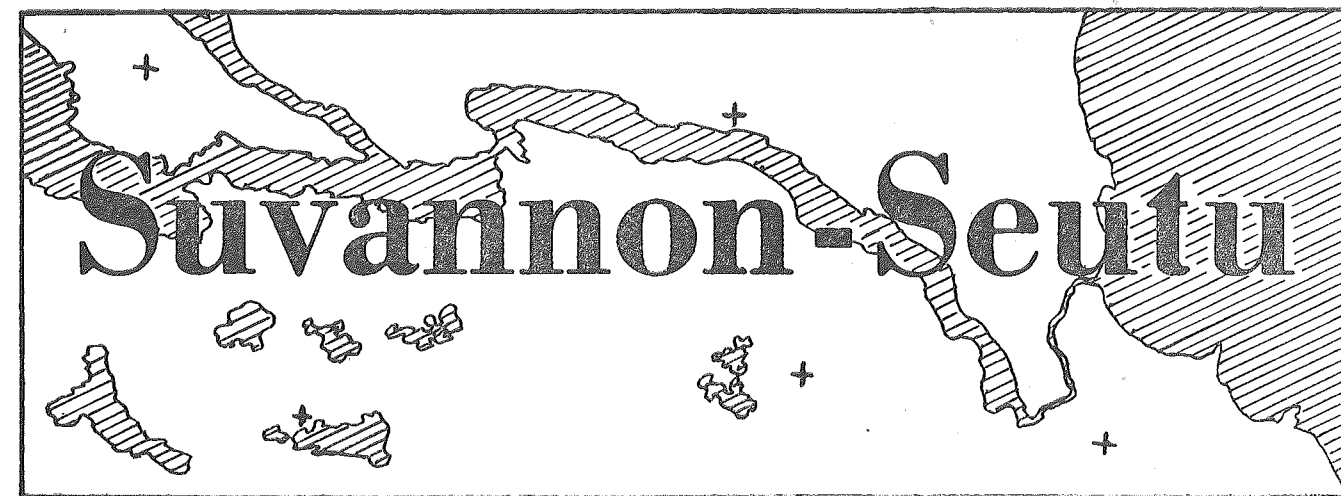

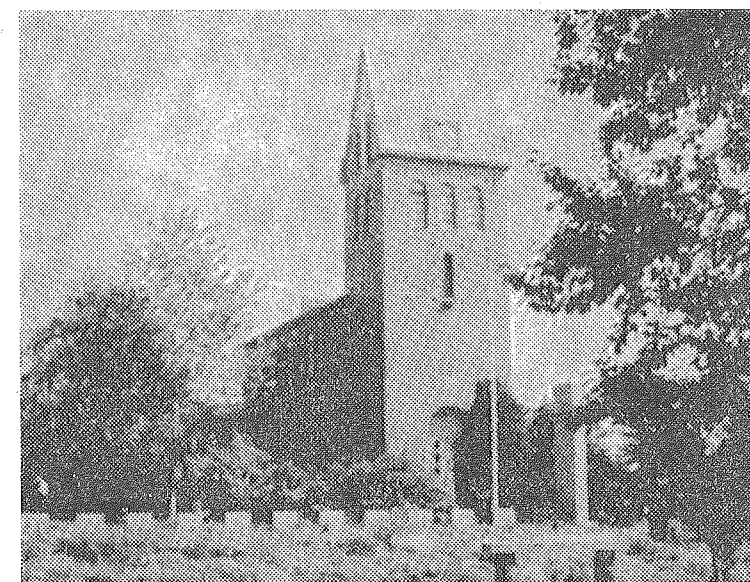

N:o 4 HEINÄKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

1960

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

Pirkkala kutsuu Sakkola-juhlille

Pirkkala, vanha maanviljelyspitäjä, on kokenut samanlaisen muodonmuutoksen kuin moni muukin suurkaupungin naapurina oleva pitäjä. Omakotiasutus kaventaa viljelyslakeuksia. Vilkkainta näyttää rakennustoiminta olevan tällä hetkellä Naistenmatkassa, joka on tavallaan pitäjän keskus, ja siitä kaupunkiin päin. Kunta on rakennuttanut hiljattain Naistenmatkaan asuntolan virkailijoilleen

ja lähiaikoina sen viereen kohoaa kunnan uusi toimitalo. Samaan keskukseen rakennetaan parhailaan Pirkkalan Osuuskassan liike-taloa. Kappaleen matkaa kirkolle päin sijaitsee kunnan uusi vanhainkoti, jossa on mm 21 sairaspaikkaa.

Pirkkalaa voidaan hyvällä syyllä sanoa »Tampereen nukkuma-kaupungiksi», sillä sen noin 5600 asukkaasta yli neljä tuhatta saa

toimeentulonsa kaupungista. Tästä johtuen noin 86 % verotuloista saadaan palknauttijoilta. Merkittäviä teollisuuslaitoksia on kunnan alueella vain Partolan kenkätehdas ja Pyhäjärven saha, jonka toiminta tosin on tällä hetkellä pysähdyksissä. Pirkkala on kylin lähellä kaupunkia tarjotakseen hyviä myyntimahdollisuuksia tuottajille ja toimeentulomahdollisuuksia työväestölle.

Tervehdys Sakkola- juhlaan

Kirjoittanut Aino Laamanen.
(Muotoillut S. O.)

Pirkkalan kunnassa asuvien sakkolaisten vuoro on järjestää tämän kesän Sakkola-juhla ja sieltä on toimitukselle lähetetty jonkinlainen tervetuliais-runo, minkä tässä julkaisemme jonkinverran lyhennettynä ja muotoiltuna.

Terve veikko, terve sisko, terve teille tullessanne. Tulkaa tuttuina tupahan, yhteiseen ilonpitoon. Vuos on vierriyt verkallehen, (kuin ajan aina on tapana.) siitä kuin istuimme yhdessä heimoveljet, vieretysten. Hauska on haastella halunsa, hauska ilman haastamatta. Paljon ois pakisemista meillä, niistä mennehistä, mitä on omana ollut, koottuna kotihin kunkin, muisteltava maisemia, rantoja Suvannon suuren, Vuoksen vuolaita vesiä.

— — —
Muistot ain mukaansa vievät sinne, mielen siivittävät, miss oli entinen elomme, pienestä alkaen peräisin ylen tuttu ympäristö.

— — —
Ilon tuo yhdessä olomme, tunnelman tutunomaisen. Naurain naapuri kysyy tavanvuoksi, tarinoipi: »Kuink oot voinut vuoden pitkän, viihtynyt viime tapaamaan?» Vastaus on valmis aina, täysin selkeä selitys: »Nyt oon terveessä terässä, uskalsin uloskin tulla, melkein juosta jolkottelin autolle alamäkeä.»

Sunnuntaikfi

Kirj. Siimon

Kavahtakaat vääriä profeettoja ja jotka tulevat teidän luoksenne lamasten vaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevia susia.

Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä, eikä ohdakkeista viikunoita.

Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu huonoja hedelmiä.

Niin te siis tunnette heidät heidän hedelmistään.

Ei jokainen, joka sanoo minulle Herra, Herra, pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen isäni tahdon.

Matt. 8. 15—17 ja 20—21.

Useammankin kerran on Jeesus antanut tällaisen varoituksen puhuesaan kansalle, että kavahtakaat vääriä profeettoja ja tämä sama varoitus on tarpeen meidänkin päivinäme, ehkä vielä enemmän nyt kuin silloin, sillä näiden väärien profeettojen lukumäärä on kasvamistaan kasvanut.

Nykyajan ns. diplomatia on tällaisten väärien profeettojen kasvatuskoulu. Sananlaskuissa sanotaan: »Totuuden puhuja ei saa yösijaa», mutta meidän päivinäme olisi mieluummin sanottava, varsinkin kansainvälisiä suhteita ajatellen: »Totuuden puhuja tulee hirtetyksi.»

Niinpä monissa maissa on totuus vaimennettu kuoleman pelolla. On vain puhuttava siten kuin käsketään ja siinä äänilajissa kuin valtiashaluaa. Kuolleen alkaa pysyä se Jeesuksen ohje, että jos vaikka totuus aikaansaattaa pahennusta, niin se pahennus on parempi, kuin että totuus salattaisiin.

Kuinka ajankohtainen ja monille kansoille katkeran kokemuksen saattanut onkaan se, että nämä väärät profeetat ovat osanneet peittää todellisen tarkoituksensa ja raatelevan mielensä lamasten vaatteisiin, toi-

sin sanoen: miellyttäviin lupauksiin, joita ei ole aiottukaan pitää ja loistaviin tulevaisuuden kuviin, jotka ovat haihtuvia pilvilinnoja. Ihmisellä on luonnollinen pyrkimys hyvästäkin yhä parempaan ja siksi hän, varsinkin ns. kehittämättömällä asteella olen, on helposti vietävissä sen tuulen mukaan, missä tulevaisuus utuisena suhisee.

Kun uskonto ja raamattu ovat tunnetut ja varmat totuuden lähteet, niin ne ovat nykyajan profeettojen julistuksen tiellä ja siksi ne on ensin saatava pois viralta. Kun näin on tapahtunut, niin silloin on kylvöala valmiina. Nämä kylväjät ovat niin paljon psykoloogeja, että he tietävät ihmisen yleensä olevan ajatuksissaan etsivä olio ja kun sitä, mikä oli ja mitä pidettiin hyvänä, ei enää ole, niin ihminen hyväksyy sen tilalle toisen, jota uskotellaan hyväksi ja paremmaksikin kuin se entinen oli. Ajatuksen vapaus: niin, sillä ratsasteaan. Miksi muka ihmisen tarvitsee kahlita ajatuksensa johonkin määrättyyn myyttiin, eikä parempi ole antaa ajatuksen vapaasti lentää ja valita päämääräksi tahi palvottavaksi se mikä häntä yksityisesti parhaiden miellyttää? Näin viekkaasti selitellään.

Tekstissämme sanotaan vielä: »Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä, eikä ohdakkeista viikunoita.» Niin kyllä, kyllähän aikanaan ne hedelmät tunnetaan, mitä poimimaan on väärien profeettojen ohjauksen mukaan lähdetty, joko yksityisenä henkilönä tahi kansanakin, mutta ne tunnetaan vasta sitten kun hedelmiä on saatu maistaa ja asianomaiset ovat jo suljetussa hedelmätarhassa, mistä ei poispääsyä ole, vaikka haluaisikin.

Jeesuksen puheisiin sisältyi aina myös opetus ja se olikin usein hänen puheensa pääsisältönä. Tässä edellä

on tullut lyhyesti käsiteltä esillä olleessa puheessa ollut varoitus, mikä kuului puheen alkuosaan, siis tekstinämmä olevan kappaleen alkuosaan, eli opastava lausuma: »Ei jokainen, joka sanoo minulle Herra, Herra, pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen isäni tahdon.»

Tässä Jeesus sanoo varsin selkeästi, että ei oikeata jumalanpalvelusta ole se ulkonainen meno ja se mitä ihmisten kuullen ja nähden esitetään, vaan siinä tulee myöskin sydämen olla mukana. Onhan pyhän kirjan toisessa paikassa mm. sanottu: »Tämä kansa ylistää minua suullansa ja kunnioittaa minua huulillansa, mutta heidän sydämensä on kaukana minusta.» Jumala siis vaatii, että ihminen antautuu koko sydämellään ja sielullaan häntä palvelemaan ja vain sellainen palvelus on oikeaa ja otollista.

Samalla Jeesus vielä sanoo, että vaan se, joka tekee taivaallisen isän tahdon, on mahdollinen pääsemään taivasten valtakuntaan. Ei siis riitä se, että oikein ja koko sydämellään palvelee Jumalaa, vaan on tehtävä Jumalan tahdon mukaan kaikessa, mitä ihminen kulloinkin tekee.

Jeesus on selittänytkin Jumalan tahdon ja se kiteytyy verrattain lyhyeen ohjeeseen: »Rakasta Herraasi, Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäisesi niinkuin itseäsi.» Näin yksinkertaiselta se näyttää ja helpoltakin ensisilmäyksellä.

Koittakaammepa kuitenkin lähemmin ajatuksissamme syventyä siihen.

Jo alkaa tuntuakin yhä vaikeamalta mitä yksityiskohtaisemmin tuota ohjetta pohdiskelemme. Jumalan arvovalta on niin suuri, että Hänen kohdallaan ehkä voisimme lähimain täyttää velvollisuutemme, mikäli sitä sydämen halulla yrittäisimme, mutta se lähimmäinen? Kenties tässä aivan ensiksi tulee esille se farisealaisten kysymys: »Kuka on lähimmäisemme?» Jeesuksen vastauksen olemme kukin lukeneet ja kuulleet

Ukko- vai akkavalta

Tämä kysymys askarruttaa ja on askarruttanut kautta aikojen pariskuntien mieltä. Sitä ovat asianomaiset pohtineet julkisesti ja salaa, ja siitä ovat naapurien irvihampaat saaneet jutun aihetta eikä aivan syyttä. Useimmiten asia kuitataan vain viattomalla huomautuksella, että siinä talossa on hame ikkunassa, missä tiedetään emäntä-Sohvin pitävän hallitsunytörit tuikoissa käsissään.

Sellaisia täydellisiä tasavaltoja ehkä on pariskunnissa eniten, joissa yhdessä keskustellaan kaikista asioista: taloudellisista, henkisistä ja yhteiskunnallisista, ja joissa kaikessa sovussa niistä päätetään eikä pikku erimielisyyksistä menä naapuriin kehuskelemaan, että vähältä piti, etten joutunut tohvelin alle t.m.s. Paljon on kyllä sellaisiakin tapauksia, että vaimo viekkauksellaan johtaa talon asioita ja pitää miestänsä tämän tietämättä tohvelin alla.

On myös miehiä, jotka ovat tietten tahtoen tohvelin alla. Eräskin emäntä meidän kylästä kehui miestänsä, että se on samanlainen kuin tuo heidän vanha kaivon patas, joka on ympärinsä pöngitet-

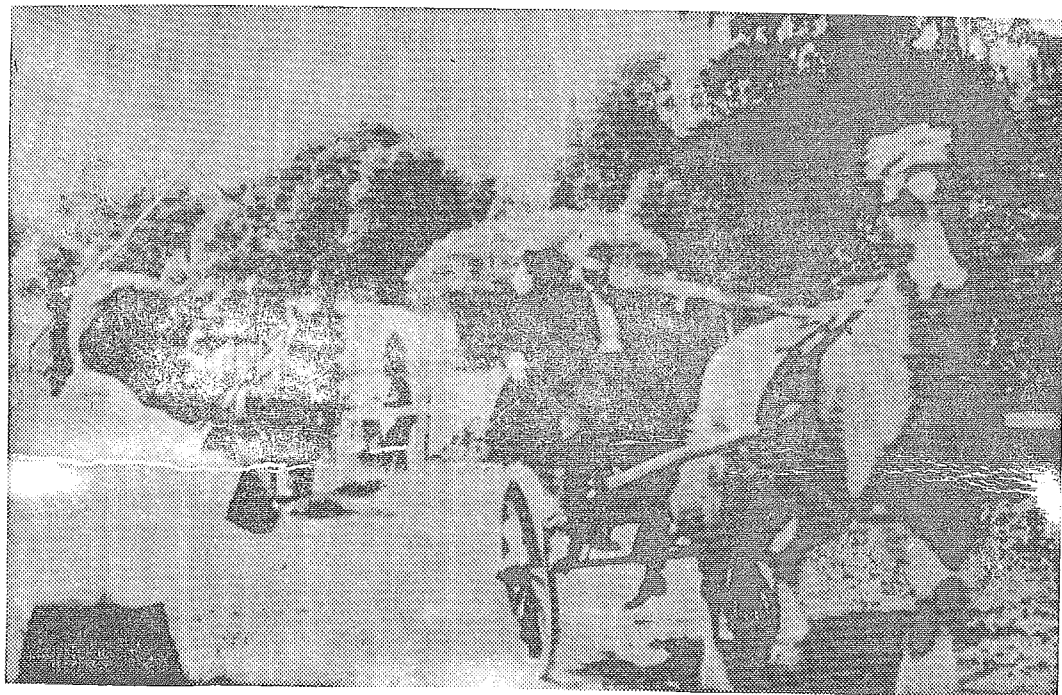
saarnatuolista monet kerrat, vaan kerrattakoon se vieläkin tässä, Jeesus sanoo: »Lähimmäisemme on jokainen ihminen, tunnettu tahi tuntematon, kuka ikinä meidän apuamme tahi neuvoamme tarvitsee.» Tällä tahdotaan sanoa: »Pois kaikki itsekkyyys ja omahyväisyys, sillä ihmisenä sinä olet velvollinen tukemaan ja auttamaan kanssaihmiäsi rajattomasti.» Tämä lähimmäisemme kohta on se kompastuskivi, mihin monet ovat langenneet ja vain harvat, kovin harvat, ovat siitä vaurioitta selviytyneet. Siksiä voimmekin olettaa, että Jumalan valtakunnan käytävillä ei ole tungosta ja sen istumilla on vielä kyllin tilaa niille, jotka sinne todella pyrkivät.

ty. Kun pöngät otetaan pois, niin samalla se ukkokin kaatuu. Se olikin sattuvasti sanottu.

Meidän kotikylässä oli kahdeksankymmentä taloa eikä ukkovaltoja ollut kuin neljässä niistä. En luettele niitä nimeltään, mutta vanhemmat lukijoista varmasti muistavat, sillä siksi usein isännät näyttivät mahtiaan ja voimiaan alamaisiaan kohtaan. En hyväksy noista itsevaltiaista kuin yhden isännäksi taloonsa, sillä hän oli itse tekemässään talossa vanhaa talon juurta. Vaikka hän joskus huomauttikin perheelleen, kuka hän on, sen jaksoi syrjäinenkin ymmärtää.

Mitä tulee niihin kolmeen muuhun isäntään, en minä ainakaan hyväksy heidän isännöimistään. He olivat entisiä renkipoikia ja olivat naimakaupalla päässeet taloon käsiksi. Heillä oli noussut arvo päähän eivätkä he jaksaneet pysyä tasapainossa, vaan ottivat diktaattorivallan käsiinsä. Selvin päin he eivät viitsineet aina melastaa, mutta kun he ottivat viinaa, niin sen tiliin pantiin perhe kartanolle, jossa se sai olla niin kauan kuin itsevaltiass nukkui. — Eikä siinä koskaan kysely muiden perheenjäsenten mieltä missään asiassa. Kun perheelle piti pukukankaita ostaa, ei siinä kysely naisilta, millaisia niiden pitäisi olla. Vaikka se itsevaltiass toi millaista karja-akan kirjavaa, tee siitä puku tai ole ilman. He antoivat armaalleen sellaisen arvon, että sai vaatetuksensa puolesta olla kuin reppänän tuke. Nämä isännät välittivät vähät siitä, kunhan heillä itsellään vain oli Armiroulouta taskussa ja konjakkipullo lukituslaatikossa. He eivät huomanneet, kenen omaisuutta he näin puolueettomasti käyttelivät.

A k u

Kosjasmiehet saapumassa häätaloon.

Tervöisii Petäjäjarveläisist häist

Kirj. Jurkka.

Viime talven, ko Petäjäjarve Nuorisoseura vuoskokous piettiin, ni sillo päätettiin, jot kesäl järjestettää sellane tilaisuus, mihi saahaa tulemaa oikei paljo petäjäjarveläisii, niiko muutama vuos takaperiki olj. Siitko kesäl alettii tuumii, jot millaist pessakat myö oikei järjestettää, ni Ryypö Viki sano, jot myö pietääki Petäjäjarve häät ja oikei lustit häät.

Toist kaik hyväksyt häne eho-
tuksiese, mut mieko vähä eppäi-
li, jot ei taija vaijaas kuukauvess
keretä sellaisii häitä saahha aikoi,
ni toist sanna, jot pie sie suus
kii, siun ei tarvitse panna rikkaa
ristii, senko tulet heinäkuu kym-
menäis päivä häihi. Eikä siin sit
mittää sanomista oltkaa ja niihä
mie siit mäninki perreinein, niiko
kaik olj kutsuttukki.

Ryypö pihamaal kuhis jo hää-
väkkii kaik paikat täyn ja uusii

lappais tien täyvelt. Kesäne au-
rinko paisto hyvi herttasest ja
kaik olj nii rehevä näköistä ja
tuntu hyvi juhlalliselt. Olj iha
niiko enneki Petäjäjarvel Ryypö pi-
has, eivaa olt nii suurii koivuloi
ku heill enne olj.

Siin kesäse metsä reunas myö
siit mone saa henge voimal lau-
lettii: »Olet maamme armahin
Suomenmaa» ja meist tun jot kyl
se onki. Ryypö Viki toivotti meit
siit tervetulleiks ja hyvi muka-
vast hää meil juttelki ja sano
lopuks jot: nyt alkaat häät. Vi-
rolaise Kerttu alkoki sit patistaa
hääväkkii käymää pöytä tulokah-
vil ja se käi hyväst laatu, var-
siki ko Junala Eimel panj viu-
luuse soimaa. Monta vanhaa vals-
sii hää siin lasettel samalviisii ko
enne Petäjäjarvel ja ko mie sanoin
hänel jot: saisitha sie soittaa jot-
tai vähä vinkijämpääki, alko viu-

lukokka heilumaa hyvi utalast ja
sit olj musikis jo vauhtiiki. Se
kuulu ollie Rämö Eeti polkka.

Samas alko kuuluuki jo aika
metel maantielt päi ja kosjasmie-
het siel aijjaa rymmyyttii oikei
oikeis kiessilöis ja Aaro Niku kar-
moonii ään kuulu jo täysijää. Jo
tullii ensimmäist kosjasmiehet,
Yllö Ville ja Simo Vilkke pih-
haa, puittos niiko tietä kysymää.

Perriemies, Sepä Marti Alekka,
panj heijät hyvi tiukal, eikä sa-
nont laskevaase tuntemattomii
miehii sisäl, enneko näkkyö heijä
kirjaase, jos heil on sellasii, tai
mankyöt siit, mist on tullietki.
Simo Vilkke yritt panna vastaa ja
sano jot kyläluvusha vaa kirjoi
tarvitaa ja sielhä ne on esil kir-
kokirjatki, mut sano siit jot, kylhä
heil on paperit keralki, eik uo
iha puhtaatakaa. Eihä Alekka kui-
tekaa tällasii paperloi hyväksynt,

ko ne olj häne mielestää epä-
selväst kirjoitettukki, enneko Yllö
Ville anto sisätaskustaa pitkän
putelin hänell kiikariks. Siit al-
koit Alekastaki paperit näyttää
jo paljo selvemmlt ja hää olj jo
tuntevinna Villenki ja arvel, jot
tuo toine mies taitaa olla se Am-
mälä Simo Vilkke.

Ku siin viel olj vähä jävist
yhtä ja toista, ni lupasha perrie-
mies viimiseltää, jot saavat tulla
kaik kosjasmiehet sissää, ainaki
tähä pihal ast kuiteki. No, kyl nii-
tä sit tuliki, ukkoo toine toistaa
rumempaa.

Kurika Viljol olj täys työ niitää
pöytää sijoittaiss, vaik aika hy-
västhä se sit kuiteki käi. Lem-
meti Jussi tais olla vähä huti-
kas ja hää yritti parj kertaa nous-
sa pöyväll, mut Varvu Heikki ja
Luuko Matjas ajn vetiit takasi.

Morsian toi valkijat nästykit
lautasil ja kosjasmiehet alkoi ih-
metellä, jot mitä nää on ja mitä
nail pitäis tehdä. Heil selitetti,
jot ne on sellaisii lintuloi mitkä
teijän pitäis ampuu. Hyö sanna
jot eihä meil uo pyssylöikää, jot

mil myö ammuttais, mut heil se-
litetti jot, eihä siihä mitä pys-
sylöi tarvita, sopiva kokosel ra-
hal se ampumine kyl käyp ja sil-
viisi kosjasmiehet siit lunastiit
huiviise ja köyttiit ne kaulaase
ympäri, jot siin tuns ketkä on
kosjasmiehi. Morsiamel kerty
rahhaa siin kohtalaisest.

Siit ko kosjasmiehi kohvit olj
juetu, alkoki kuuluu kujaluhis
karmooni huritus. Tantsupaikka olj
järjestett kujaluhis heinäsaraine
pucler ja kohta olj morsiamel
tantsittamine täyväss käynniss ja
joka pelin jälkee tantsittaja näky
pistänee rahhaa morsiamen eslii-
nan suure taskuu. Sit kylän ty-
töt ja pojat lauloit morsiamel ja
sulhasel.

Soittajako pistäis vähä sormijaa
nelkistammaa, eikä tantsu pääst
sil aikaa käymää, sanna, jot tytöt,
jot eihä täss joute käyvä ole-
maa, panna piirleikiks ja samas
olj jo suur rink tyttölöi lattijal.
Kaik ikäluokat 10—70 vuotee tai-
siit olla mukana. Siin lauletti kal-
liot ja kukkulat, mäntii vanhall les-
kell ja mitä kaikkii hänes lauletti-

ki, mut metkaa olj olla. Nyt alko
ollaki jo käsiill nuoteihe lähtö. Tä-
tä enne vaa morsiamen kummitat
Ryypö Hilja anto morsiammel pal-
jo hyvvii neuvoit ja toivotti on-
nii uuvves koton. Nuoteet pääsiit
ilma enemppää hiijuokkii lähte-
mää, mut siitko tullit morsiamen
kapiokirstuu ottamaa, tuljki tenä
ettee. Morsiamel Äit-Kerttu ko jä-
mäh kirstukannel istumaa ja sa-
no jot ei se vaa nuojtuostaa lähel-
kää, on siint työst olt omat vai-
vaase äidillääki, eikä kukkaa uo
niitää tähä ast korvant. Eikä muu
auttant ko kirstuhakija mukeahut-
ti hänel kopraa kilisevän raha-
pussin ni sillo kirstu läks lii-
keel.

Ä, morsiusparin nimilöi mien
taitant viel muistaa mainitakkaa.
Sulhane olj Nuoramäält Yllö-
Jurka-Mati Yrjö ja morsia olj
Mati-Laina Liisa, sammoi petä-
jäjarveläisii hääki. Enkä mie uo
muistant sannuo sitäkkää jot enne
nuuvemiehiin lähtemistä lauletti
morsiammel: »Sä kasvoit neito kau-
noinen.»

Nyt oltii jo sulhase koton, mis

Hääjuhlallisuuksien silmäntekeviä. Istumassa vasemmalta Hilka Suikkanen, morsian Liisa Nuora, sulhanen Yrjö Nuora, Kerttu Virolainen ja Hilja Ryypö.

ILO JA SURU

(Elämän kokemuksista koottu)

sulhase isä, Pulaka Jurkka ja Äit-Hilkka ottiit morsiamen ja nuoteet vastaa. Äit (anoppi) toivott morsiamen tervetulleeks taluo ja nuoteet käsettii pöytää. Morsiamen syltii tuotii polvpoika ja morsian pan sen kaulaa rihmallisen rinkellöi. Kaaset asttuut omal paikallie, kummität pöyvän yläpäähä ylimmäiseks kaaseks ja toist sitä mukkaa. Viimiseks kaaseks joutu pöytää, vähä niiko erehhykses, Lemmeti Jussi. Liek hää olt viel vähä tokkuras, mut hää ol kovast äkäne, ku sai tietää, jot olj joutunt kaaseloi pöyväsil paikall, mitä sanotaa kasekusetajan paikaks, mut eihä siint ennää oikei mihikää pääst ja toisil olj sitä haus Kempaa ja taisha Jussi saaha kaasekupin, niiko toistki saivat.

Sit ko olj syöty ja juotu alko perremies jakkaa morsiamen tuomii lahjoi. Siin olj aivinaista sekä piikkoista paitaa, neulottuu kinnasta ja jos vaik mitä, mitkä hää piskavarrepääs ojens saajil kul-leki.

Siit hää viel anto sulhasell pitkän rimpsun hyvvii neuvoloi, jot mite pittää nuorta emäntää kohella ja ylleese avioliitos ellää.

Näinikka ne häät alkoit kallistuu loppupuolelle. Kertaseula ilmesty pöytää ja kerranjuonti alko. Usjast kohos huiv seulan päältä ko millo kukaki pist oman anti-miese seulaa. Erojaispuuro jäi syömättä, ko kaikil olj vatsa iha täys entisist syömisist. No karmoon viel pitkäaika lurisutti kujaluhis, millo polkkaa, millo sotessii, mut ei kertapässiks taint jäähä kettää, eikä ies tarvint kurikal seinää jysähyttää, ku kaik osasiit aikanaa lähtii kottii. Tais siel emäntä olla jossai välis kattilakans kattilanpaikkuorahhoi kerräämäs.

Enneko myö myötämyösi kerittii lähtemää, ni Varvu Heikki viel kiitti vieraspaikkakuntalaisii puolest Petäjäjärve Nuorisoseuraa

Kun läksin isäni koista taipaletta tallomahan elon pitkän tietä myöten, ja kun mietin: minne mennä, kunne kuljen koito kurja, kuhun oppaaton osaisin, etten joutuis jollekulle syrjäpolulle syvälle, tielle tietämättömälle, korven kolkon kierräntähän, sala-ansoihin samoisi, Silloin vastaani vaelsi kaksi nuorta kaunotarta. Katsoin heidän kasvojansa tuttaviksi tunnustellen. Toinen vastaani hymysi, viehkeästi vilkutteli, jotta syömmeni sykähti tunsin poltto povessa. Nainen luokse lennähtihe hyppyaskelin hypähti aivan asteli eteeni. Hän oli valkeihin valettu pukenunna puhtoisihin kuni lumi kuutamossa. huolten hoivaksi hyväksi, murehien murtajaksi. Häll' ol' kaunis kasvon muoto, silmä kirkas kiiluvainen

näin mahottoma metkoi häihe järjestämisestä ja toivo, jot tällaisii kyläkuntajuhlil tulevin vuosinki järjestettäis. Kuparise Vilho ja Juhanseän Jurkka viel lauloit oikei kauniist »Paimenhuilun». Kuuluttaja kiitti häävieraita siint, ko hyö viel muistaa entistä kotjylää ja nytki on pitkist matkoist tulliet oman kylän pitoloie ja tällie tahtuot kunnioittaa entistä kotjseutuu ja sitä elämänmennuo, mikä siel on olt ja lupas, jot kylse Petäjäjärve Nuorisoseura viel muulloki tälläsi tilaisuuksii järjestää. Siit lauletti oikei täysil palkeil: »Jo Karjalan kunnailla...» Kiitoksii vaa hyvist pitoloist. Kylsuu kestää hyvän makusen monta aikaa.

kuni tähti taivahalla, hymy herttaisen heleä kuin kesäinen päivänpaiste. Neito virkahti minulle: minne matka, poika nuori kunne tiesi kuljettaapi? Tiesin tuohon vastauksen: »Läksin mä isäni koista elon tietä tallomahan, sit en tiedä, minne viene.» »Vai et tiedä poikaparka, kunne tiesi kuljettaapi. Minä sen hyvinkin tiedän, tunnen polut pitkin, poikin, tiedän kaik' pysäyspaikat, ravintolat rattoisimmat, huvihuonehet hyvimmät. Sinut saattelen perille riemun rehikutanhuville, syöminkeihin, juominkeihin, lemmen leikintä sijoille. Siell' mä vasta valmistelen onnen maljan oivallisen täynnä riemua rajuinta, hekumata hehkuvinta. Sinne seuraatko minua?» Tuohon muistan virkkaneeni: Oi sä neito naurusuinen, ihmehen ihana immyt. Sua enkö seuroaisi onnen olinta sijoille asumille autuolle, sinun kanssas karkeloida, lyödä leikkiä iloita, hekumoiden herkutella? Sua seurata haluan, minne ohjata osannet. Yhden vaan jos virkat mulle, mik' on nimesi neito? Nimen tietää jos haluat, sen mä sulle selvittelen: Ilo on nimenä mulla, — — — Olen suurinta sukua, Jumalaista juurta vallan, tullut olen taivahasta auvoksi inehmon lapsen, osattoman oppahaksi, Ken minut mukaansa saapi huoli ei huolla harmitella, itkeä sinä ikänä.

Sitten seurannan sinua virkoin hälle vikkellästi. — — — Mutta mun sanoissa tuota ehtivi eteeni toinen vastaani vaeltajista. Syräkki silmä, tumma tukka, harmajahameinen neito, virkkoi vienosti minulle: — — — »Mua kuullos, poika nuori, Lienet luotu luovijaksi, polun pitkän polkijaksi, suorijaksi suurten töiden. Murhe on nimenä mulla. Olen huolten huolitaja, surun enkeli sumea, ihmislasten itkettäjä, kasvattaja karskin kansan. Sua seurata haluan, sulle olla oppahana.» Tuskin mä sinusta huolin olemahan oppahana. Mun sä saatat sille tielle, miss' on huolet huoltavana, surut suuret surtavana, eikä ollenkaan iloa nuorten päiväni valoksi. »Surun malja, huolten malja, mahda ei makea olla, hekumasta helmehtivä, on toki ravitsevainen, sielua jalostavainen — — —» Viitsinyt en vitkastella moista kuunnella kehannut. Seurasin Iloa siitä tuonne turhuuden tuville, riemun rehikutanhuville, hekumahan heittymähän. Murhe matkasi perästä. Matkasin Ilon keralla vuoden, kaksi, kolme, neljä tuolla turhuuden tuvilla, leikin-lyönti tanhuvilla, missä ei mitänä surra eikä huolla huomisesta. Aika kaikki armahainen kulutella koitetahan syöminkeissä, juominkeissa, ilosissa illatsuissa nauttimalla maan mehua toisten töiden tuottehia. Ensimmältä aika kiiti kuni pääsky pitkäsiipi hekumassa heiluessa,

riemussa remuellessa, jolloin aika ohi riensi ikä ilman, työntekoa, tai hyveen harrastusta. Kului aikoja enempi vieri viikot, vuosikaudet, jo alkoi ikävä tulla, aika kiusalla kulua. Tunsin poltetta povessa jäsenissä jäykistystä, uupumusta uumenissa. Outo tunnelma tukala syöpyi sydämmeheni. Ei maistu makeat ruuat, tanssi ei tahdo luonnistua. Jopa Ilokin ehätti luota pois minun poloisen, nuorempia noutamahan kanssansa kisa kedolle. Kun Ilo minut jo jätti Murhe saapuihe sijalle. Hän mun käppäisi käteeni käski katsoa jälle aikoihin elämihini: — — — Tyhjä siellä tyhjän täytti, ei siellä mitänä silmä keksinyt kehuttavata, ei mitänä muistoa minulla jok' ois jonkin arvollinen. Tää havainto harmillinen silloin syömmeeni syvälle pisti piikin polttavaisen. Näin ett' tyhmästi elelin, mieletönä mellastelin nuoruusajan ainoaisen, jolloin jokaisen tulisi kehitellä itseänsä töihin niihin, toimintoihin, joit' ois mieli miesnä tehdä onneksi oman minänsä ja avuksi ihmisveljen. Mutta mie poloinen poika tajunnut en tuota silloin, kun ois tarvinnut tajuta. Nyt on myöhäistä minulle aikoja elämiäni, elää uudestaan osata. Yks' on meillä vain elämä, töit' ois' paljon tehtäviä. Siks' ois' nuorella ijällä työn-tekohon taivuttava. Työ on miehen onnen tuoja, onnen tuoja, arvon luoja,

työttömyys on tyhjän virka, elostus elämän hukka. Työttömänä mie poloinen, vailla voiman ponnistusta riemun rehussa remusin: Nautinnot ohi menivät, ruumis riutui nautinnoissa, veltostui vereni voima — — — Entäpä jos ennen oisin, nuorukaisna nousevana, vienyt Murheenkin mukaani, tosi toimihin ruvennut. Ehkä ois' eloni silloin jotain jättänyt jälle, jotain jonkin arvollista, josta tyytymys tulisi, onnentunto tuoksahtaisi, josta saattaisin sanoa: »Itse oon eloni kukka lapsi luonnon luovan voiman. Ei toki emo minua turhan tautta tänne tuonut, elämähen elvytellyt. Löytyi tarkoitus minunkin elämäni toiminnalle, jossa nuorna sain nujuta, josta vanhalla varoa paisuu ponnesta poveni, jäsen käypi jäntevänä joustaen lihas lipuvi, josta vanhalla varoa sulosoinnut sielussani soivat suuret ja soreat, kun sain hyötyä hyvälle, edistykselle etua.»

Sikspä nuoret, neuvon annan: Te kun lähdette ladulle elon tietä tallomahan, ja kun kohtaatte komeat sisarukset sillä tiellä Ilon, Murehen, molemmat oppaiksenne ottakaatte. Niitä seuratkaa sikäli kuin hyväksi huomannette. Älkää suistuko suruhun, ei liioin ilohonkana. Suru on sumea neito mutta myöskin mieleväinen. Ilo on ihana impi, mutta varsin vaarallinen sill' kun ei siveys haita eikä huolet huomisesta. Kysyy varsinkin varoja.

Kirjoitti: Puro.

A I H E

Marketta-rouvalla oli aihe. Hänellä oli paljonkin erilaisia aiheita, lukemattomia ja ainakin osittaan tutkimattomiakin, mutta tämä ensimmäisenä tässä esitettävä Marketta-rouvan aihe oli tällainen:

Naapurissa asuvan ja kaikinpuolin hyvinvoivan kauppiaanrouva oli lihava, vaan Marketta-rouva ei silloin vielä ollut — lihava nimittäin.

Mikäli hän jo silloin olisi ollut — lihava nimittäin, niin hänellä ei olisi ollut tätä tässä esitettynä esille tulevaa aihetta.

Aihe oli se, että hän kadehti kauppiaanrouvan lihavuutta ja tunsu syvää alemmuuskompleksia oman vähäisemmän lihavuutensa vuoksi, sillä laihuutta ei hänkään

potenut, koska se ei silloin edes ollut muodissa.

Laihuutta ei ollut sanottavasti koko Marketta-rouvan talossa, muualla kuin mitä isännän kukkarossa oli ja se taas oli niin kroonillista laatua olevaa, että sitä ei voinut ottaa huomioon lihavuuskilpailussa.

Kauppiaanrouvalla oli hirvittävän pitkä etumatka, sillä hänen lihavuutensa oli vähintään jo yli kymmenen vuoden takaisesta vähäisestä alusta alkaen paisunut vuosivuodelta niin, että nyt paino ylitti parilla sadalla grammalla 120 kiloa, Marketta-rouvan vaatimatonta 69 kiloa vastaan. (— Mikä erotus, mikä erotus. —) olisi Aleksis Kivi sanonut, mutta hän oli jo silloin kuollut.

Kompleksinsa kiusoissa ollen yrittä Marketta-rouva suomalaisella sitkeydellä urkkia tietoonsa sen ravinnon tahi mahdollisen lääkkeen salaisuutta, millä kauppiaanrouva oli saanut kehoonsa nuo ylimääräiset rasvakilot ja monta kertaa hän pistäytyessään kauppiaanrouvaa tervehtimään (Tämä oli kaukaista sukuakin) koitti tämän lihavuutta ylistellen saada tietoonsa taika-aineen, mistä lähtisi lihaskasvu rasvoineen liikkeelle. Toinen oli joko liaksi varovainen salaisuutensa suhteen tahi ei hänellä omasta mielestään mitään salaisuutta tässä ollutkaan, joten Marketta-rouvalta jäi tietämättä sekin, oliko kauppiaanrouvalla salaisuutta, lihavuutensa nimittäin, vai eikö ollut.

Sitten kerran Marketta-rouva oli vieraillemassa toisen kauppiaan talossa, jonka rouva oli tuon edellisen kauppiaanrouvan sisar. Tämä rouva oli vain puolilihava ja paljonkin avonaisempi keskustelussa kuin sisarensa. Niinpä Mar-

ketta-rouva saikin muutta mutkit-ta tietoonsa, että sen lihavan kauppiaanrouvan salainen ase lihomiseen oli pelkkä ruisjauho.

Sanotaan, että suuret keksinnöt ovat yksinkertaisia, kun ne kerran on keksitty, mikä nyt tuli todistetuksi tässäkin lihavuuskilpailussa. Ajatella — pelkkä ruisjauho.

Kyllähän Marketta-rouvakin tiesi, että suomalainen riihikuiva ruisjauho eläimiin teho, varsinkin sellaiseen »vinkuvakärsäksi» sanottuun, mutta että sen teho voidaan samaistaa ihmiseen, sitä hän ei voinut kuvitella niinä unetomina öinäköön, joita hän asian auttamiseksi oli uhrautunut valvomaan. Problemien näin selvittyä jäivät päivän juoru-uutisetkin kesken kertomatta ja kuulematta, sillä hänelle tuli kiire kotiin hakemaan aistasta jauhoa vakkaseensa, ilman »öljyä» käytettäväksi.

Ennen maatamenoa Marketta-rouva otti kaksi kahvikupillista ja hyvältä maistui. Ei hän ennen ollut aavistanutkaan, että kuivat ruisjauhot ovat niin makeita. Niiden syönti oli nautintoa, oikein suoranaista herkuttelua.

Verrattain aikaisin hän nyt paineutui levolle ja nukkui iloisen odotuksen vallassa. Kuinka olla-kaan, hän aamulla ylösnoustuaan tunsu vatsanpohjassa jonkinlaista turvotusta, siis melkoisen varmoja lihomisotereita. »Sellaisia alkuvenähdyksiä»... ajatteli hän.

Aamukahvin juotua »venähdykset» vaimenivat ja raukaisevan olon tunteessa hän vielä otti puoleltoista tunnin ylimääräisen unilevon. Ainahan lääke ja lääkitys vaatii lepoa, olipa lääke otettu lääkärin määräyksestä tahi pelkästään ystävän neuvomana, kuten tässä tapauksessa asia oli. Uudelleen herättyään Marketta-rouva otti uuden jauhoannoksen, muuten samoilla mitoilla kuin illallakin, vaan nyt oikein kukkurapäisinä.

Päivällisen jälkeen hän uudisti annoksen ja lisäsi sitä yhdellä kukkurapäisellä kupillisella, sekä sen päälle suunnitteli kolmen tunnin lääkkeensulatus-lepoa. Lääkeannos tuntui kuitenkin nyt oleen liian vahva, sillä turvotusvenähdykset alkoivat jo puolen tunnin kuluttua, ensin ajoittaisina pistosnykäisyinä ja sitten ankariina polttoina. Täytyi ähkiä ja voihaistakin aika-ajoin. — Antaa vatsan venyä — ajatteli potilas (sillä sellainen hän jo nyt oli), kyllä kipu lakkaa, kun tarpeeksi nahka venyy. — Kipu ei lakannut, niin vaan toivomuksen mukaisesti ja seuraus oli, että aviomiehen oli käytävä hevospellillä hakemassa Hieroja-Helka avuksi.

Helka oli vatsavaivoihin nähden täys-spesialisti ja varasi, paitsi asianmukaiset hierontarasvat, myös risiniöljyä mukaansa. Potilas kieriskeli vuoteellaan punaisen ja sinisen kirjavana kasvoiltaan ja Hieroja-Helka ensiapuna pompotteli nyrkeillään sairaan turvonnutta vatsaa.

Iho oli siinä jo aivan tunnoton, ja sairas kuvitteli, että kyllä se alkukäsittely tuntui helpottavan. Sitten iho rasvattiin ja varsinaisen hierontakäsittely alkoi. Kyllähän Helka tiesi, että risiniöljy olisi lääkkeenä hyvin tehonnut ilman minkäänlaista hieromakäsittelyä, vaan hierojalla, kuten lääkärilläkin ovat omat metoodinsa, joita ei voi sivuuttaa, jos haluaa olla taitajan maineessa. Niinpä siis Helkakin hieroa hölviä sen aikaa kun sauna lämpisi, mikä veirunsaan tunnin. Lääkkeet hän niiden vaikutus sisällä annettuna olisi voinut olla vähintään epämiellyttävä.

Tässä oli Hieroja-Helkalla takana sekin tunnettu seikka, että jos potilaan tuskat jatkuvat kohtalaisen pitkään, niin helpotus on sitä tuntuvampi sekä kiitollisuus »pe-

lastajaansa» kohtaan sitä suurempi.

Niinpä lopulta jouduttiin saunakäsittelyyn ja kun siellä oli otettu kovat löylyt ja hierottu ensin kertaalleen koko keho, jota siihen aikaan sanottiin ruumiiksi, niin sitten tuli lääkkeen otto vuoroonsa.

Näin vaikeaan tapaukseen oli Helka varannut puolen litran pullollisen, minkä pakoitti potilaan juomaan yhtämittaisesti. Marketta-rouvasta oli lääkkeenotto kovasti vastenmielistä ja puolet siitä otettuaan hän työnsi pullon sivuun valittaen sattuvan sydänalaansa sen äitelän maun, mutta lääkitsijä ei antanut periksi, vaan työnsi pullon suun lauteilla pitkäänä olevan sairaan suuhun, kuten eläimille tehdään, lääkettä pakolla annettaessa ja liplatteli: — Ota nyt, ota nyt, ei se niin pahaa ole miltä tuntuu ja milloin oikea lääke on sitten hyvän makuista, pahalta sen pitääkin maistua, sitten vasta vaikuttaa hyvin —. Lääke vaikutti ja erittäin nopeasti.

Lääkkeen vaikutuksen johdosta oli Hieroja-Helkan kiireenkaupalla revittävä auki saunan ikkuna ja kaikki luukut, mistä vähänkin ilmanvaihtoa sai tulemaan, sekä ovikin työnnettävä selkiselälleen, sillä lääkkeen vaikutuksen synnyttämä »aromi» oli hiukan epämiellyttävää hengittää.

Tarkoitus oli saavutettu. Sairaankouristukset loppuivat ja sehän oli pääasia. Sivuasia pestiin sauna, kuten on kylvyn jälkeen tavallista, nyt vain pesu toimitettiin tavallista perusteellisemmin.

Kauppiaanrouvalle, sille, jolta Marketta-rouva oli lihotusohjeet saanut, hän valitti avoimesti epäonnistuneensa, mutta tämä selitti, vionaisen hymyn väreillessä suupielessä, että tällaiseen käyttöön on ruis jauhettava käsikivellä. Marketan heikompi puolisko saikin kohta tehtäväkseen kerta kuukau-

dessä kiikuttaa pienen ruispussin kilometrin päässä sijaitsevan talon saunaneteisessä olevaan käsivonnamyllyyn ja jauhaa siellä sopivan karkeiksi lääkejauhoiksi. Noin kuusi vuotta käsikivi-ruisjauholla itseään lääkittyään Marketta-rouva oli saavuttanut niin suuren lihavuuden, että jalat väristyivät sitä lihamassaa kantaessaan, kiloissa hän ei silti päässyt alussa mainitun kauppiaanrouvan tasolle, vaikka uhkaavasti sitä tasoa lähentelikin. Sitten tämä kauppiaanrouva kuoli, joten kilpailu luonnollisesti keskeytyi, toisen osanottajan tullessa kilpailukyvyttömäksi.

Kirj. S. O.

Toteamus!

Sis sinunkin uskosi
Karjalaan,
on sammunut
mammonan myötä.
En moiti,
aatos vain:
— mitä kannatti —
kaikki kerran
— — tehdä työtä — — ??
Jos
värähti hiukankin
sisimpäis.
se kasvata
parempaan talleen.
Ja muista
ja muistuta muillekin.
— kaikki kesken jää —
kun matkalle
lähdemme jälleen.

Yrjö Kurikka

* 8. 8. 1808

† 8. 8. 1888

Tarkastellessani vanhoja sukupapereita silmäni osui kahdeksannumeroiden paljous, joka sisältyy erään ihmisen syntymä- ja kuolinpäivämäärään. Ylläolevat numerot kuuluvat Liisa Kuismalle, joka oli syntynyt Sakkolan Haidermaassa ja avioliiton kautta tullut Lapinlahteen Kalloksen emännäksi. Näin hänestä tuli meidän sukuhaaran esiäiti. Hänellä tosin oli vain kaksi poikaa, joista toisen pojan suku sammui.

Toisen pojan suku on kasvanut ja lisääntynyt niin, että tällä kertaa siinä on elossa 28 mies- ja 8 naispuolista jäsentä. Ei ole häneltä jäänyt hattu kannon päähän.

Kun tätä kirjoitan, muistelen menneitä aiteja ja mummoja, joiden haudat ovat rajan takana. Teen samalla kunniaa sukumme vanhalle kanta-äidille.

A k u

LAKI JA EVANKELIUMI

Kerran suurelta Mestarilta kysyttiin: — Mikä on suurin käsky laisasa?

Vastaus oli: — Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.

Kerron tässä kahdesta Sakkolassa toimineesta virkamiehestä, joiden tehtävänä oli lain täytäntöönpano ja valvominen ja jotka teoillaan ja käyttäytymisellään julistivat tuota suuren Mestarin käskyä: — Rakasta lähimmäistäsi.

Sakkolan nimismiehenä toimi vv. 1888—1892 Brutus Lagercrantz, jota pitäjäläiset keskinäisissä puheissaan kutsuivat vain "Rantsiksi", koska nimen oikein ääntäminen oli vaikeaa. Kerron hänestä kuten mummoni kertoi minulle lähes kuusi vuosikymmentä sitten. Hän oli armoitettu kertoja niinkuin ehkä monet muutkin mummot ja äijät siihen aikaan. Syksyisten iltojen hämärtyessä, kun valoja ei vielä ollut sytetty, kiipesin usein mummoni sänkyyn ja pyysin häntä kertomaan jotakin. Erään kerran, kun taas pyysin häntä kertomaan, hän sanoi: — Nyt kerron sinulle siitä hyvästä vallesmannista, joka eli täällä Sakkolassa toistakymmentä vuotta ennen sinun syntymääsi. Tämä mies osoitti käytöksellään ja toiminnallaan, että lain vartijakin voi olla suuri evankeliumin julistaja. Hän oli uskonnollismielinen mies, joka nähtiin usein kirkossa. Virkatoimissaan hän oli hiltetty ja asiallinen. Ei hän kiroillut eikä komennellut niinkuin virkamiehen oli siihen aikaan tapana, vaan osoitti kärsivällisyyttä ja hyvääntuotoisuutta asiakkaitaan kohtaan.

Jossakin Lapinlahdessa tai Riis-kassa sattui eräs tapaus. Siellä asui pienessä mökissä leskivaimo viiden lapsensa kanssa. Hänen olisi pitänyt tehdä rovastin pappilaan neljä työpäivää kesällä, se kun kuului siihen

aikaan mökkiläisillä rovastin palkasaataviin. Mutta tämä vaimo ei päässyt näitä päiviä suorittamaan, kun ei voinut jättää pieniä lapsia keskenään. Ja päivätyöt jäivät rästiin. Aikanaan sitten annettiin pappelasta rästistä nimismiehelle ulosottotoimenpiteitä varten. Siinä oli tämänkin leskivaimon nimi. Kun nimismies sitten lähti ulosottomakalleen, hän tuli leskivaimon mökkiin ja näki ne olosuhteet ja puutteet, joka mökissä vallitsi. Hänen oli varmaan vaikea esittää asiaansa. Vaimo selitti itkien, että hän kyllä olisi mennyt päivätyöhin, mutta ei voinut jättää lapsia keskenään. Entä miten hänen lastensa käy, jos ainoa lehmä myydään? Kunnan nimismiehen tuli sääli tuota vaimoa, joka kamppaili lapsineen suuressa puutteessa. Hän sanoi: — Älkää itkekö, ei teidän lehmäanne myydä näistä rästeistä eikä vielä kahden seuraavankaan vuoden. Minä maksan ne teidän puolestanne. Ehkä lapsenne jo siihen mennessä sen verran vartuvat, että pääsette päivätyöhin. Kuinka voi tietää, mitä vaimo silloin sisimmässään tuns. Ehkä hän lähetti hartaan, vilpittömän rukouksen Korkeimman puoleen pyytäen, että hän siunaisi tätä hyvää nimismiestä, koska hän itse ei voinut millään palkita näin suuriarvoista hyvää työtä. Kun tieto teosta levisi pitäjälle ja naapuripitäjiinkin, siitä puhuttiin paljon ja kauan.

Näin kertoi mummoni pienelle pel-lavapäiselle pojan pojalleen lähes kuusikymmentä vuotta sitten. Hän jatkoi vielä: — Tämä teko ei sinänsä ollut niin suuri, mutta hyvästä sydäimestä ja lähimmäisenrakkaudesta tehtynä se julisti voimallisesti Vapahtajamme evankeliumia: — Minkä teette yhdelle näistä pienimmistä sen te teette minulle. Tämä julistus kuului paljon kauemmas kuin saar-

natuolista lausuttu. Kun kertomus oli lopussa, oli syksyinen iltahämärä lähentynyt, enkä nähnyt enää kertojan kasvoja, mutta äänensäyystä tunsin, että kyyneleitä oli vierähtänyt kertojan poskille. Niinpä niitä oli myös vierähtänyt pienen, mutta hartaan kuulijankin poskille. Ja niin se kertomus jäi sen silloisen pienen kuulijan mieleen lähtemättömästi.

Tämä sakkolalaisten rakastama ja kunnioittama nimismies siirtyi Salmin kirkonkruunuvoudiksi, enkä ole mistään saanut tietoa tuon pidetyn virkamiehen myöhemmistä vaiheista.

Toinen kaikkien vanhempien sakkolalaisen hyvin tuntema järjestysvallan edustaja oli ylikonstaapeli Matti Pitkänen. Hän teki poliisina Sakkolassa pitemmän päivätyön kuin kukaan muu. Hän oli niitä miehiä, jotka itseopiskelun kautta olivat saavuttaneet monipuolisen taitavuuden. Luonteeltaan rauhallisena, ilman turhaa paatosta ja virkavaltaista mahtailua, pikemmin ystävällisenä kuin ankarana hän vuosikymmenien kuluessa saavutti sellaisen kunnioituksen ja auktoriteetin, joka vain aniharvoille suodaan. Harvoin hänen lienee tarvinnut virkatehtävissään turvautua voimatoimenpiteisiin. Hänen auktoriteettinsa ja ystävällisessä hengessä lausutut päättäväiset sanansa melkein aina pystyivät laukaisemaan uhkaavan tilanteen. En kuullut koskaan kenenkään puhuvan pahaa hänestä. Hänen persoonansa oli poliisimiehiin tavallisesti kohdistuvan ivaan ja parjailun yläpuolella.

Kaikki vanhemmat sakkolalaiset muistanevat Kiviniemessä käydessään nähneensä jo iäkkään harnattukaisen, leppoisan, hyväntuulisesti myhällävän herrasmiehen, joka verkkaaisesti astellen, hopeapäistä keppiään heiluttaen tuli luoksemme,

Matti Niippa ja hänen tilansa rakennukset.

Viiksanlahtelaiset ja sipilänmäkeläiset kotiutuneet hyvin Pirkkalaan

— Pirkkalan kuntaan sijoitettiin sotien jälkeen 265 sakkolalaista. Alueellisesti nämä ovat sijoittuneet siten, että viiksanlahtelaisia on kaupunkia lähempänä olevilla asutusalueilla, kun taas sipilänmäkeläisiä asuu enimmäkseen kirkon seutuvilla, kertoi maanviljelijä Matti Niippa ja jatkoi:

— Kanssakäyminen kanta-asukkaiden kanssa on vuosien mittaan vilkastunut. Useita sakkolalaisia on myös kunnan luottamustoimissa, mm. kolme kunnanvaltuustossa. Haastateltavamme asuu aivan Pirkkalan kirkon naapurissa, jossa hänellä on erittäin hy-

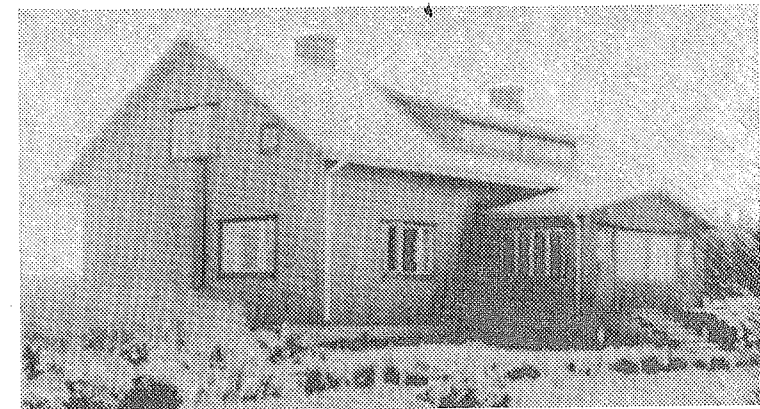
vässä kunnossa oleva pieni maatila. Maanviljelijä Niippa kuuluu kunnanvaltuustoon ja moniin lautakuntiin, lisäksi hän on innokkaasti mukana entistä kotiseutua koskevissa harrastuksissa.

Sipilänmäkeläisistä tapasimme kirkolta maanviljelijä Olli Laamasen perheineen heinäkorjuutöissä. Laamasen veljekset Olli ja Lauri saivat tilansa entisistä pappilan maista ja pappilan iso navetta on molempien tilojen navettana. He ovat rakenta-

neet myös yhteisvoimin tilavan asuunrakennuksen asuen silti eri talouksissa. Kummankin veljeksen maatila on erinomaisessa kunnossa, siitä kielivät hyvännäköiset viljat ja taajat heinäseiväsrivit, samoin hyväntuottoiset karjat.

Pirkkalassa asuu myös karholalaisia, kuten Jääskeläiset, Kurikat ja Tenkaset.

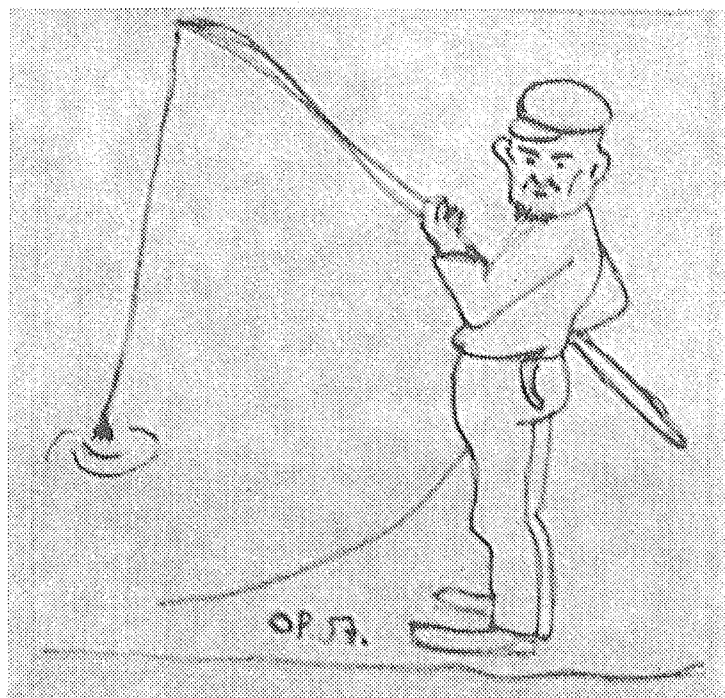
Pirkkalan tie kulkee pitkin Pyhäjärven rantamaisemia. Vesi välkkyi täällä kuten sielläkin...

Olli ja Lauri Laamasen talo.
Kuvanottopäivänä taloa katettiin.

Eemil Leinonen

Sano Kose-Naskal:

Uot sie näht onkijaa? Jos uot näht, ni älä tule onkijan luoks, äläkä ampujan.

Kasku kiertää

Munamo muistelee:

»Olj se iloinen aikaa ko ihmistä riittäi, ku silmää isketiä ja kau-lasta veettiin.»

Vahinko ei tule jne.

Erään kylän, eräässä talossa Sakkolassa olivat lukuset alkamassa ja pastori Vikman oli levittänyt kirkonkirjat tuvan pöydälle erinäisiä väkiluvun tarkistuksia varten, kun yhtäkkiä alkoi laesta vuotaa tirtittä vettä avonaisen kirjan päälle. Vikmanilla ei ollut aikaa sanoa muuta kuin: »Tulloo, tulloo» ja sieppasi kirjat pöydältä. Kohtahan vedentulokin lakka-si, mutta pöydältä oli ensin huuhdeltava vieraat tuoksut pois ja kuivattava perusteellisesti pesun

jäljiltä, ennenkuin sitä voitiin taas käyttää kirkonkirjain alustana.

Talon kissa oli säikkynyt taloon virtaavaa vierasta väkeä ja pakeni eteisen kuistin kautta tuvan vinttiin, missä sitten tapahtui hätälasku ja se sattui juuri pöydällä olevien kirjojen kohdalle.

Hyvä oli hevonen.

Markkinoilla Hevos-Jussi kehui hevostaan: »Enhän mie tilje niist minuttiloist ja sekuntloist, ku miul ei ou sitä sekuntmittariä, mutt sen mie sanon, jot sil viisii se juoksu, jot jos mie ajasin täst sivuitsi, ku työ täs seisotta ja tupakoitta, ni jos se on iha täyves vauhis just täss kohas, ni työ että kerkii ies huomata ko se livahtaa tästä. Kuuleta voa jonkunlaise kohaukse ja tunetta vähä hevose haijuu nenässännä.

Rajapyykkejä

60 v. täytti jo 28. 5. Hilma Toivonen, o.s. Kallonen, Alavudella. Syntyisin hän on Sakkolan Lapinlahdelta ja nyt toimii posteljoonina Alavudella. Hänen sisarensa on kirjoittanut asianomaiselle runollisen onnentoivotuksen, josta tähän otamme osan:

Ne vieri vuotesi virran lailla, kun olimme kotona Karjalan mailla. Meni siellä lapsuus ja nuoruuden päivät, siellä häipyivät huolien häivyt. Oli kevättä, auringonkimalusta, oli lairneiden laulun luritusta, siellä suloisen Suvannon mailla.

On vierinyt vuosia virtaan ajan, jäljellä olevat on käsissä Armahtajan. Hän meistä murheen ja huolen pitää. Häneen ken luottaa, ei puutu mitään. Hän erheemme kaikki anteeksi antaa, vanhuuteen asti nostaa ja kantaa ja kerran perille viepi.

60 v. täytti 26. 7. -60 Tampereella kassanhoitaja Selma Suokas, kotoisin Sakkolan Kiviniemestä. Entisellä kötipaikallaan hän innolla osallistui nuorisoseuratyöhön ja oli mm. yhden vuoden Kiviniemen Nuorisoseuran puheenjohtajanakin.

60 v. täyttää emäntä Lyydia Ollikainen elokuun 7 pnä 1960, Kurussa. Hän on syntyisin Sakkolan Lapinlahdesta ja avioliitossa Ojanimeläisen maanviljelijän Jalmari Ollikaisen kanssa. Nuoruudessaan oli mm. nuorisoseura- ja myöhemmin marittatyössä mukana, mutta toimellisenä talonemäntänä hän on tehnyt varsinaisen elämäntyönsä.

50 vuotta täytti 26. 7. -60 maanviljelijä Yrjö Pulakka Lempäälän Ahtialassa. Hän on syntyisin Sakkolan Petäjäjärveltä. Oli paljon mukana hyvissä riennoissa ja muutaman vuoden mm. nuorisoseuran puheenjohtajana.

Muutekin ku on hyvämiel, ni sit viel naurattoa.

* * *

Emäntä on tarpeellinen talos, vaik vettä keittäkyö.

Entisiä muistelmia ja Pirkkalan kuulumisia

Kirj. E. L.

Tämän vuosisadan ensimmäiset vuosikymmenet olivat aatteiden ja ihanteiden aikaa. Oli itsenäisyysaate ja nuorisoseura-aate. Me senaikainen nuoriso olimme tässä kaikessa innolla mukana.

Muistamme routavuodet, ne sortovallan raskaat ajat. Näimme itsenäisyyden aamunsarastuksen, taistelimme sen saavuttamiseksi ja myöhemmin sen säilyttämiseksi. Monia tovereistamme sortui noille rakkaile kunniankientille. Teemme mielessämme kunniaa heidän muistolleen.

Sinne, muistojemme pyhään maahan emme muutoin voi palata, kuin vain utuis-ta muistojen siltaa pitkin. Luulen, että näin monet käyvät siellä usein. Muistoissa näemme sieltä vain sen, mikä oli kaunista, vähemmän kaunis on unohtunut. Näiltä hiljaisilta muistojen retkiltä palattuamme tunnemme ehkä kosteutta silmäkulmassamme, mutta ei meidän sitä tarvitse hävetä, sillä se on rakkauden ja kaih-hon kyynel.

* * *

Pirkkalaan on sijoitettu Sakkolan kirkonkyläläiset, viiksanlahtelaiset ja puolet tikansaarelaisia ja jokunen perhe Sakkolan muista kylistä.

Silloin alussa, kun tänne tulimme, sattui jonkinverran väärinymmärryksestä johtuneita kah-

nauksia paikkakunnan isäntien kanssa. Kun oli maan vuokraukset ja sitten luovutuksetkin, niin olihan siinä aiheentynkääkin.

Me siirtoväki olimme tuntemattomia, outoja vallan kanta-asukkaille.

Puhuimme outoa murretta ja reisuista rähjäntyneinä näytimme kait sellaisilta, että paikkakuntalaisilla oli ehkä näkökantansa mukaan syytä epäillä, onko noista mihinkään? Mitä saamattomia kiertolaisia lienevät? niin ehkä ajateltiin.

Kun jokainen siirtolainen oli täällä saanut oman maapalansa, alettiin rakentaa ja kunnostaa niitä huonokuntoisia ja heikkotuot-taisia maita, mitä moni meikäläinen oli käyttöönsä ja omistukseensa saanut.

Kanta-asukkaiden mielipiteet siirtolaisista alkoivat muuttua sikäli, kuin uudet asumukset kohosivat ja ennen heitteellä olleet maat alkoivat kasvaa, kuten pelto yleensä.

Kerrottakoon tässä yksi esimerkki erään meikäläisen perheen hellittämättömän työn tuloksista. (Nimi jääköön mainitsematta). Tämä perhe sai erään kartanon mais-ta noin 3,5 ha peltoa ja metsää kymmenisen hehtaaria. Tämä pelto oli ennen sellaista, että se ei kasvanut juuri muuta, kuin harakankukkia ja rakennuksia siinä oli yksi hajoamistilassa oleva lato.

Nyt on tämä pelto pantu sellaiseen kuntoon, että se kasvaa mitä viljaa vain ja sen verran kuin hyvä maa yleensä kasvaa. Karjarakennus on sementtitiilestä ajanmukaisesti sisustettu, vesijohtoinen. Asuinrakennus on kaksikerroksinen, hyvin sisustettu ja kalustettu. Kylmä ja lämmin vesi tulevat raanasta kiertäen. On traktori. On auto. Talossa ei tietääk-

seni ole velkaa.

Tämä kaikki tietenkin on mahdollista siitä syystä, kun tällä perheellä on kaksi poikaa, kunnollista miestä. Nämä käyvät päivisin ansiotöissä ja illoin auttavat isää ja äitiä kotona. Ajavatpa traktorillaan vieraitakin pelloja.

Jokaisen, ken on tämän edellämainitun paikan nähnyt ennen ja nyt, täytyy nostaa hattua sen talon nykyisille asukkaille, olkoonpa näkijä entinen paikallisasukas tai siirtolainen, sillä talonväen saavutus sen ansaitsee.

En tahdo tällä väheksyä muiden meikäläisten saavutuksia, sillä kylä täällä toisillakin ovat paikat kunnossa, mutta edellä kerrottu on mielestäni huomattavin saavutus. Näin olemmekin saavuttaneet kanta-asukkaiden täyden luottamuksen ja meitä pidetään tasavertaisina naapureina.

Naapuruussuhteet meikäläisten ja kanta-asukkaiden kesken täällä tietääkseni ovat verarttain hyvät. Naapuriapuakin annetaan auliisti puolin ja toisin.

Hyvät naapurit ja naapurisopu onkin niin suuri asia, että jo Luther selityksissään sen sisällytti jokapäiväiseen leipään kuuluvaksi.

Kyllä meidän on täällä Pirkkalassa hyvä olla. Me vanhemman polven siirtolaiset silti tuskin voimme tänne, enempi kuin minnekään niin täydellisesti juurtua, ettei jonkinlainen kaihon tunne (kotikaipuu) aina olisi sisimmäsämme. Ollessamme yksin, tai jonkin vanhan ystävämme kanssa menneitä muistellessa, tuntuu välistä kuin me muistojen kuutamohoitoista siltaa pitkin palaisimme sinne lapsuutemme leikkikentille.

Ajatuksen siivillä sinne matkaaminen, ei tunnu vaikealta, vaan lyhyessä tuokiassa voimme löytää itsemme Suvannon rannalta, tai Kiviniemen pauhaavan kosken partailta, missä elimme nuoruutemme kultaiset vuodet.

Kuolleita

Entinen talon emäntä Maria Naskali, o.s. Jääskeläinen Sakkolan Lapinlahdesta, kuoli korkeassa iässä, 80 vuotiaana, kotonaan Punkalaitumella kesäkuun 29 pnä 1960.

Punkalaitumella kuoli 12. 7. -60 ent. kauppiaan vaimo Maria Ukkonen, kotoisin ja syntyisin Sakkolan Riiskasta, o.s. Karvanen.

H Ä Ä T

Kosiomiesten ns. tienkysyjäin ja isännän edustajan (perreenmiehen) keskustelu petäjärveläisten, vanhanajan hääjuhlassa heinäk. 7 p:nä 60.

Henkilöt:

Kosiomiesten edustajat: Vilhelm Nuora = (Yllön Ville), Vilja Purontaa = (Simon Vilkke).

Perreenmies: Santeri Ollikainen = (Sepä Marti Alekka).

Kosiomiesten tienkysyjät tulevat. Ville: Hyvvii päivii ja hauskoja huomenii.

Alekka: Jumala niitä antakuo.

Vilkke: Näkkyä olla talon pi-hass perettä, mut saisiks isännän näkyvii ja onks hää kotisil ja tavattavis?

Alekka: Kylhä isäntäkki koton on, mut mie uon täs nyt häne edustajannaa sellasen isännän peukalon. Oisiks muute vierail asjaaki, vai mitä sitä nyt isäntää kysellää?

Vilkke: Asjaa on. Meilt karkas karitsa ja ollaa sitä etsit täält tei kyläst.

Ville: Nii... tuota..., onks selaista näkynt täälpäi.

Alekka: Vai nii. Vai on teilt uutii hävint... Ei uo vierasta uuttii näkynt mei katraas, eikä tuol kujasilkaa.

Ville: Kuka häne tietää, vaikk ois jo suve suus.

Vilkke: Mikä häne lie, ei tiije. Mut mitä hänest männiest mu-rehtii. Meil on oltki vähä niiko aikomus hankki uutta rottuu, jot jos täs taloss sattuis olemaa lii-kenemmii ja jos sovittais kaupoiil ni, tuota...

Alekka: Kylhä täss yks on viel ylj kotitarpeen, mut ei siint puhuta missää kaupanteko mieles teijän eikä kennekää kans, mut jos muute vaa nuonj niiko puhheis so-vitaa, ni se on siit eriksie. Ennes-

tää on täst kaks jo annett tuoho napurloihe ja hyvästhä ne näkkyä on niie alkaneet kotiutuu. No kylhä ne toisinaa vähä viel mää-kiit emäjää, mut eihä siint mittää taikaa uo.

Ville: No, mitä siit muuta ko käyvää puhheisii vaa ja sopimaa asjast.

Alekka: Kuka häne ties ko työ uotta iha tuntemattomii mie-hii, jot tulluoks tästä mittää as-jaa.

Vilkke: Kohtsilläähäs täs tul-laa tutuks, koha nyt haastellaa. Meil ois sellane nuor poika, mikä ois kovast innostunt lampaa hoi-too ja hänelhä myö se karitsa vie-täis, mut kaunis sen pitäs olla ja hyvä villane.

Alekka: Kylhä teil tätä par-ranpärinää tuntuu olla, mut en mie uso teihi yhtikääs, enneko näytättä kirjanna, jot mie nään, mitä miehii työ uotta ja jot onks teil puhtaat paperit vai onks niis kukaties harakavarpaista?

Ville: Kirkos ja kyläluvusha vaa kirjoi tarvita.

Vilkke: Eikä myö mittää rip-pikoulupoikiikaa olla, etkä siekää taija olla mikkää rovas?

Alekka: Vaikken mie rovas uokkaa, ni kylmie sen verra huo-neentaulun mukkaa uon elänt ja kirjoi lukent, jot kyl miul on oi-keus asjapaikas vaatii kirjoi esil muiltki, varsinki maantiekulki-joilt.

Vilkke: (Antaa paperin A:lle) Kylhä meil kirjatki on, eikä uo iha tyhjätää. On niis leimaki. Katso, siin on oikei Ruljnoi kirkon kuva.

Ville: (Antaa pitkän pullon) Ja täss on kiikar, mil saat kat-suo kirjoi, jos silmäis hämärtää.

Alekka: (Nostaa pulloa) Tää on kyl sellane kiikar, jot tätä tai-

taa olla vähä vaik ja saaha nouse-maa silmiin kohal ast, mie luulen jot se mieluummi seisattuu vaa suun paikkeil ja jos sitä siin pite-lyö, ni alkaat silmät hämärtää toe perrää.

Vilkke: Katsoha nyt kuiteki, mitä meijä kirjois sannuo.

Alekka: (Katselee paperia) Kylhä näist kirjoist näkkyä, jot oikeita miehiihä työ uotta. (Vil-lelle) Sie taijatki olla se, mitä sa-nottii Yllön-Villeks? Nii no, Kylhä mie nyt muistanki. Sie olit tuono niitä järjestysmiehii.

Vilkke: Polisha hää oikei olj.

Alekka: Nii tosjaaki. Katsaha-ko mie en muistant tuotakaa as-jaa iha tarkallie, vaik kylhä mie jotenki jyväl olin. (Vilkelle) Ja tää nuoremp mies on siit se Simon-Vilkke.

Ville: Nii, se Ämmälä-Simon.

Alekka: Nii, se sama. (Vilk-kelle) Kylhä mie issäiski tunsin, aika hyväst tunsinki, ko myöhä käyttii yhes yökylikki. No hää olj minnuu ylj kymmenää vuotta vanhemp ja mie olinki sillo vaa niiko optipoika, eikä minust mes-tarii sill alal tultkaa.

Niin no, kylhä asja nyt kohtsillä selviääki. Lähetää vaik tuon tup-paa tarinoimaa ja viijjää nää, kir-jat ja kiikar itsiese isännä kässii. Saanha mieki täs vaik esittäytyy: Mie uon se Sepä Marti Alekka Ojaniemest.

Vilkke: Mut tuolha näkkyä olla mei kyllöisii muitaki. Piettii vähä niiko jahtii sitä karitsaa et-siis, jot saavatkos hyöki tullaa tal-luo, vaik tuoho pihall ast?

Alekka: Tulkuot vaa. Muka-vii miehiihä nuoki päältnäkösiijää on. Tervetulluo vaa koko sakki.

Vilkke: (Huutaa kosiomiehil-le) Pojat, tulkaa jo. Lupa on saatu.

(Kosiomiehet tulevat hevosilla ajaan ja muutenkin kovalla humi-nalla).

Pikakäynti Pirkkalassa

Kirj. S. Ollikainen

Eräs Pirkkalassa asuva ent. sakkolalainen valitteli, että miksi ei Pirkka-lastasta ole tehty reporttaasia kohta il-mestystyvään Suvannon-Seutuun?

Tiesin siellä kyllä käydyksi, mutta kun en tiennyt, mitä puolia sieltä tu-lee esille, päätin pikimmältään pistäy-tyä tässä pitäjässä, mihin on sijoit-tettu Sakkolan kirkonseudun ja Viik-sanlahden asukkaita, sekä muutamia muitakin.

Jo kohta, kun pitäjän rajan olin sivuuttanut, alkoi tienlata-asutus ti-hentyä ja jos jo matkanvarrella kaik-kikin viljelmät näyttivät reheviltä, niin ne Pirkkalan puolella tuntuivat yhäkin rehevydessään paisuvan. Tä-mä saattoi kyllä olla paikkakunnalle ensikertaa tulevan kuvitteluakin, mutta niiden, pitäjän eri puolille teh-tyjen, kierroksien perusteella tuln va-kuuttuneeksi, että Pirkkala yleensä on niitä Tampereenseudun viljavim-pia alueita, Jo viljelysmaan laatu an-taa edellytykset keskinkertaista pa-rempaan tuotokseen.

Pirkkalan kirkonkylä ei ole sellai-nen taajama, kuin sitä näkemättä luulisi. Mikä siihen on syynä, ettei niin ole, sitä ei tällaisella pikakäyn-nillä pystynyt saamaan selville. Ei suinkaan vaan se sikäläinen maantie liene sattunut väärään paikkaan?

Pitäjän asukkaista kuuluu n. 80 % saavan tulonsa ja siis elatuksensakin teollisuudesta ja 20 % vain maanvil-jelyksestä ja sen sivuelinkeinoista. Pi-täjän alueella ei ole lähimainkaan niin paljon teollisuutta, että tuo mai-nittu prosentti siitä saisi käyttö- ja kulutusmarkkansa, vaan Tampereen teollisuus ottaa suurimman osan pitä-jän tehdastyövoimasta käyttöönsä ja maksaa markat kanssa.

Lähemmäksi Tamperetta kuuluu muodostuneen Pirkkalan alueelle eri-näisiä asutustaa-jamiakin, mutta niitä ei ollut aikaa käydä ihaillemassa.

Jonkinlaisia metalliverstaitakin pi-täjässä on ja näistä mainittiin mm. Koivunen ja Karasto. Sitten on saha-laitos, höyläämö ja joitakin pienem-piä vekottimia useitakin.

Siirtolaisista valtaosa on maanvil-jelijöitä. He siis ovat pysyneet uskollisena sille taloudelliselle katsomuk-selle, minkä olivat synnyinseudullaan isiltä perineet. Siirtolaisviljelmät ovat hajallaan pitäjän eripuolilla, joten

vain muutamia oli tilaisuus käydä sil-mällemässä. Kirkonkylässä ovat mm. Niippa ja Laamaset. Nämä viljelmät puolustavat kasvukuntonsa puolesta ja muutenkin paikkansa, juuri pitä-jän keskuksessa näyttämässä, että kyllä maa kasvaa siirtoviljelijän kä-sissä, eikä viero viljelijää, kun vilje-lijä ei viero maatansa.

Kirkonkylästä noin 3—4 kilometrin päässä sijaitsevat Aapro ja Risto Jääskeläisten tilat. Pistäydyin Aapro Jääskeläisellä. Tällä tilalla on nyt 12 ha peltoa ja 29 ha metsää. Karjaa on 6 lehmää, hevonen ja sitten sitä sika-kantaa oli näkyvissä 4 yksikköä. Sak-kolalaiset eivät ole uusissakaan olois-sa unohtaneet tätä maankuulua por-saan kasvattamistaan. Tilalla oli ol-lut, silloin kun se saatiin, vajaat 4 ha peltoa ja sekin pajupuskikkoo kas-vavaa. Isänsä Tuomaan kanssa yk-sissäneuvoin sai Aapro peltoalan rai-vattua kolminkertaiseksi. Asuin- ja karjarakennus ovat kumpikin tilavat ja alustapitäen viljelijäin rakentamat.

Vilja ja heinä kasvaa, kuten hyvin viljellyllä tilalla tuleekin. Näin näyt-tää olevan myöskin naapurilla Risto Jääskeläisellä.

Kello 21 maissa pistäydimme vielä Aapron kanssa tunnettua tarinamies-tä August Sanderia jututtamassa. Hän oli äskettäin myynyt maatilansa, siirtyäkseen vanhuuden lepoon, mut-ta asui vielä entisessä talossaan, kun uusi talo oli vasta saatu vesikattoon. Talontöistä nyt huolettomana ollen, oli August jo varustautunut aikaiseen yölepoon ja ovea kolkutettuumme otti vieraat vastaan ns. posliinipök-syssä. Pyysimme anteeksi aiheutta-maamme unen häiriötä ja aioimme poistua sen tien, mutta isäntä vaati juttusille kanssaan. Kun sitä varten olimme tulleetkin, niin istahdimme hetkeksi verannalle ja tarina lähti käyntiin. Ne meikäläisten tarinat pyrkivät aluksi ulottumaan niihin menneisiin asioihin, mitkä kylläkin ovat mielenkiintoisia, vaan eivät kuu-lu tässä nyt esillä olevien joukkoon, joten tästäkin keskustelusta tuli poi-mittua vain tarpeellinen ja se esiin-tyy liittyneenä niiden joukkoon, mitä yleensä tässä kirjoituksessa on esitetty.

Hevoskasvatus on Pirkkalaan sijoit-tuneiden sakkolalaisten kesken saa-vuttanut melkoisesti mielenkiintoa

Risto ja Aapro Jääskeläinen ovat ol-leet siihenkin innostuneita. Ensiksi-mainittu on kasvattanut erikoisesti myyntiä varten, sitten on siellä Ka-rosen veljekset, jotka muuten har-rastavat puhtaasti miehistä huushol-lia, tunnetuimpia hevosen kasvattajia. Tällä alalla on monia muitakin, mut-ta tässä vain jokunen tuli mainituksi.

On siellä sakkolalaista perua oleva kauppiaskin, Jalmari Jortikan leski, Iida-rouva siellä myy sekatavaraa pu-tiikissaan, sakkolalaisille ja muillekin.

Yhdistystoiminta elää myöskin siirtoväen keskuudessa. Sakkolan KK nuorisoseurakin on hengissä ja Sak-kolan Marttayhdistys toimii pirteästi. Se on koostunut kahden entisen mart-tayhdistyksen yhteenliittymänä.

Kirkkokuorossa ollaan mukana ja on pari henkilöä kirkkovaltuustossa-kin. Karjatalousalan uutuutena voi-daan mainita, että keinosiemennys-yhdistys on ostanut Pirkkalasta Val-kilan kartanon tarkoitukseensa.

Karjanjalostus on hyvällä alulla muutenkin jo. Aapro Jääskeläisen lehmä mm. tuli palkituksi äskeisessä maanviljelysnäyttelyssä Tampereella ja siellä toimitetussa huutokaupassa sa-ma isäntä sai syyspoikivasta hiehosta hintana 105,000:— markkaa.

Suhteet paikkakuntalaisten kesken ovat olleet hyvät ja salvat siirtolai-set auliisti naapuripuolueen, kun alku-aikoina sitäkin tarvittiin.

Pirkkalan väkiluku on viimeisinä vuosikymmeninä ripeästi kasvanut. Siirtoväki sitä lisäsi osaltaan, mutta on muutenkin lisäystä tullut. Tästä ja muutamista muistakin asioista lienee eräässä toisessa katsauksessa, joten niihin en tässä kajoa. Tulokoon vielä mainituksi lisäyksenä karjatalouspuo-leen, että sikäläiseen tarkastusyhdis-tykseen kuuluu toistakymmentä siirtolaisviljelmääkin, ja näiden tuotanto-tulokset ovat hyvinkin etupäässä.

Lopuksi on mainittava, että tuonen niitto on Pirkkalan siirtoväen keskuu-dessa kohdistunut suurimmalta osal-taan miespuolisiin henkilöihin.

Miehiä on täällä siirtolaiskauden aikana kuollut siirtoväestä 19 ja nai-sia 10, joten harvennus miesten puo-lella on ollut noin kaksinkertainen naisiin verrattuna.

Eräässä tilaisuudessa keskusteltiin (Jossain) ihmisten iästä ja joku tilas-tomies väitti, että naiset elävät vah-emmiksi kuin miehet. Toinen sanoi siihen: »Ainakin leskinaiset». Pirkka-lan siirtoväen kohdalla tämä on täy-dellisesti todistettu.

Vammala
Myllymaa
Kurikka Manu

ilmestyy v. 1960
dessa ja maksaa 250 mk vuosi-
kerta. Ilmoitusmaksu halpa ja
suuremmista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen osoite:

Kulju 16.
Palomäki

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Olli-
kainen. Toimitus sihteeri Eero Nas-
kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raas-
ka, Ester Pitkänen, Viktor Ryyp-
pö ja Helmi Uosukainen.

KIHLAT — KELLO — LAHJAT
sopivasti meiltä
AJAN KELLO
Veikko Skyttä

Kouvola Valtakatu 13 puh. 2378

Sakkola-juhlaa

VIETETÄÄN PIRKKALASSA ELOKUUN 7 P:NÄ

Klo 10 Juhlajumalanpalvelus kirkossa, saarnaa läänin-
rovasti Joonas Laurila ja sen jälkeen muistohetki
sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien
muistomerkillä.

Klo 14 Päiväjuhla Nuolialan kansakoulussa.

Tervetuloa

JUHLATOIMIKUNTA

Juhlille pääsee mm. Tampereen keskustorilta Pirkkalan,
Säijän ja Naistenmatkan autoissa.

MAASEUTUVÄKI.

Viisi palvelusvalmista konttoriamme: Lempää-
lässä, Viialassa, Kuljussa, Säöksjärvellä ja Sai-
jässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaes-
sanne, edullisesti, myöskin tarvitessanne luottoa
tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kai-
kissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Television näkyvyys on jo hyvä

suurella osalla sakkolalaisten asuma-aluetta. Tiedustelkaapa
TV:n hankinnassa ehtojamme. Toimitamme, kuljetuksista laskut-
tamatta, pitempienkin matkojen päähän.

Omaamme Sähkötarkastuslaitoksen myöntämät antenni-
urakoitsijaoikeudet koko maassa.

Myöskin silloin, kun tarvitsette pesukoneen tai muun sähkö-
talouskojeen, kannattaa kysyä meiltäkin.

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

VALKEAKOSKI
Sääksmäentie 17
Puh. 810

VESILAHTI
Po. Lempäälä Mantere
Puh. Koski 41